

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 37 (2066) 1997 m. rugsėjo mėn. 23 d.

Eina 42-rus metus.

Melbourne

Ar Kristus leidžia skirtis?

Juozas Vaišnys S.J.

Kai kurie skaitytojai klausia, dėl ko Katalikų Bažnyčia yra tokia griežta skyrybų atžvilgiu. Juk, jų nuomone, net ir Kristus leides skyrybas kai kuriais atvejais. Apie tai šv. Matas savo evangelijoje rašo: „Kiekvienas, kurs paleidžia savo žmoną, — jei ne ištvirkavimo atveju, — skatina ją svetimauti; ir jeigu kas atleistas vedą - svetimauja“ (Mt 5, 32). Panašiai kalbama ir kitoje vietoje: „Taigi aš jums sakau: kas atleidžia žmoną, — jei ne dėl ištvirkavimo, — ir veda kitą, svetimauja“ (Mt 19, 9). Iš čia pacituotų evangelijos žodžių atrodo, kad svetimavimo atveju Kristus leidžia skirtis. Tad dėl ko Katalikų Bažnyčia į tai nekreipia dėmesio ir neleidžia skirtis net ir šiuo atveju?

Atsakant į šį klausimą, pirmiausia reikia pastebėti, kad kitose šv. Rašto vietose yra labai aiškiai pasakyta, jog skyrybos yra draudžiamos be jokių išimčių. Štai kaip šv. Paulius rašo: „Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsisirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikintų su vyru: — taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos“ (1 Kor 7, 10-11). Taigi, jeigu žmona su vyru negali sugyventi, jiems leidžiama atsisirti, bet juodu vis tiek pasilieka santuokos ryšiu sujungti, todėl vyras negali kitos vesti, o žmona negali už kito tekėti, kol abu yra gyvi. Tai yra aiškiai pabrėžiama ir kitoje vietoje: „Žmona surišta, kol jos vyras gyvas. Vyrui mirus, ji laisva ir gali tekėti už ko nori, kad tik Viešpatyje“ (1 Kor 7, 3).

Bažnyčios mokslas apie santuokos nesuardomumą kai kam

atrodo per daug griežtas. Kartais gal ne vienas savo širdyje pagalvoja: „Kažin ar ir Dievas panašiai žiūri į šį klausimą, kaip Katalikų Bažnyčia? Tokioje šių laikų žmonijos galvosenoje nėra nieko naujo, panašiai buvo galvojama ir tada, kai pats Dievas - Kristus gyveno šioje žemėje ir pats mokė žmones. Kalbėdamas apie santuoką, Kristus sakė, jog paties Dievo amžių pradžioje yra taip sutvarkyta, kad vyras ir žmona paliks net savo tėvus ir vienas su kitu bus susijungę taip stipriai, kad bus lyg vienas kūnas. Ir tada labai aiškiai pasakė: „Taigi, ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mk 10, 9). Todėl joks žmogus šioje žemėje neturi teisės nutraukti to ryšio, kuris yra surištas paties Dievo. Šis Kristaus mokslas net ir patiems apaštalams buvo sunkiai suprantamas ir atrodė per daug griežtas, todėl jie, parėję namo, dar klausė Kristaus, ar iš tikrųjų negalima skirtis ir kitą vesti. Tada Kristus jiems dar patvirtino: „Kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą, tas nusikalsta pirmajai svetimavimu. Ir jei moteris palieka savo vyrą ir išteka už kito, ji svetimauja“ (Mk 10, 11-12). Beveik lygiai tokius pat Kristaus žodžius šiuo klausimu yra užrašęs ir šv. Lukas: „Kiekvienas, kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą - svetimauja. Ir kas veda vyro atleistasją, taip pat svetimauja“ (Lk 16, 18).

Tiek Morkus, tiek Lukas perduoda Kristaus mokslą, draudžiantį skyrybas, be jokių

sąlygų. Tik Matas lyg prideda vieną sąlygą. Lyg padaro išimtį svetimavimo atveju. Atrodo, kad pagal jo užrašytus Kristaus žodžius, galima skirtis tada, jei vyras ar žmona vienas kitam yra neištikimi, jeigu vienas ar kitas svetimauja. Iš tikrųjų dauguma protestantų šią šv. Rašto vietą taip ir supranta - mano, kad neištikimybės atveju yra leidžiama skirtis. Katalikų Bažnyčia niekada to nepripažino ir aiškino, kad tą šv. Mato pridėtą klauzulę reikia kitaip suprasti, nes Kristaus mokslas apie santuokos nesuardomumą yra per daug aiškus iš kitų šv. Rašto vietų.

Dauguma šv. Rašto aiškintojų galvojo, jog toji šv. Mato paminėta klauzulė turi būti kokia nors mažos svarbos smulkmena, nes jeigu tai būtų tokia svarbi išimtis, kuri leidžia nutraukti santuokos ryšį, apie tai būtų paminėta ir kitose evangelijose, bet, kaip jau matėme, nei šv. Morkus, nei šv. Lukas tos klauzulės nemini. Užtat Šventaraščio žinovai, iki šiol mokė, kad ten Kristus greičiausiai bus galvojęs ne apie tikras skyrybas su teise iš naujo vesti ar tekėti, bet tik apie nutraukimą bendro gyvenimo, apie atsiskyrimą vienas nuo kito be teisės vesti ar tekėti, nes santuokos ryšys tuo atsiskyrimu nenutraukiamas.

Tačiau paskutiniu metu, kai šv. Rašto specialistai labiau įsigilino į senąsias kalbas ir į atskirų evangelijose vartojamų žodžių reikšmę, priėjo prie kitokios išvados mūsų minėtu klausimu: toje klauzulėje yra kalbama apie atsiskyrimą tokiu atveju, kai tikro santuokos ryšio nebuvo, bet kai tariamas vyras ir tariama žmona gyveno tik konkubinate. Aišku, kad tokiu atveju ne tik galima, bet ir reikia skirtis, jeigu neįmanoma tokio gyvenimo sutvarkyti, priimant tikrą, teisėtą santuoką.

Bet kaip įvyko šis naujas „atradimas“, dėl ko pirmiau buvo kitaip galvota ir aiškinta? Dalykas komplikuoatas, bet drauge ir labai paprastas. Kas moka keletą kalbų, gerai žino, kad kiekvienoje kalboje yra ypatingų posakių bei žodžių, kurie, pažodžiui į kitą kalbą išversti, gauna skirtingą prasmę. Verčiant ką nors iš vienos kalbos į kitą, reikia labai gerai mokėti abidvi kalbas ir visus tų kalbų niuansus. Todėl ir verčiant šv. Raštą iš vienos kalbos į kitą, pasitaiko netikslumų. Taip yra ir šiuo atveju, kai kalbama apie tą šv. Mato evangelijos minimą išimtį, kur atrodo, kad galima skirtis svetimavimo arba neištikimybės atveju.

Originalioje hebrajų kalboje, kuria buvo parašyta šv. Mato evangelija, toje vietoje yra vartojamas žodis „zenut“. Verčiant šv. Mato evangeliją į graikų kalbą, buvo vartojamas žodis „porneia“, toliau, verčiant į lotynų kalbą - „fornicatio“, o lietuvių kalboje mes vartojame - „svetimavimas“ arba „neištikimybė“. Tačiau šie visi vertimai visiškai neatitinka hebraiško žodžio „zenut“ prasmės. Pagal naujausius kalbininkų studijų duomenis „zenut“ to meto hebrajų kalboje reiškė „neteisėtą santuoką“ arba, kitaip sakant, konkubiną. Todėl minėtą šv. Mato evangelijos sakinį reikėtų taip versti: „Kas paleidžia savo žmoną, išskiriant konkubiną atveju, svetimauja“. Tai yra, tuo atveju, kai gyvenama tik konkubinate, bet ne teisėtoje santuokoje, galima (ir net reikia) skirtis.

Tiems, kurie vartojo hebrajų kalbą, šv. Mato žodžiai buvo visiškai suprantami ir nesukelią jokio abejojimo. Bet graikų kalboje, kuria savo evangeliją rašė šv. Morkus ir šv. Lukas, atitinkamo žodžio nebuvo, todėl juodu savo evangelijose jį visiškai praleido, nes tai buvo tik tam tikra klauzulė, tam tikras paaiškinimas, kuris nepakeičia aiškinamo dalyko (skirybų) esmės.

Bet dėl ko Kristus, kalbėdamas apie santuokos nesuardomumą, pridėjo tą klauzulę, tą tariamą išimtį, kuri atrodo visai nereikalinga? Mums ji tikrai atrodo nereikalinga, savaime suprantama, tačiau ji buvo reikalinga tiems žmonėms, kuriems Kristus kalbėjo. Jis kalbėjo hebrajų (arba aramajų) kalba. Toje kalboje nėra žodžio „žmona“, bet visais atvejais vartojamas tik vienas žodis „moteris“. Taigi, kai Kristus aiškino, kad „kas paleidžia savo moterį ir kitą vedą, tas svetimauja“, žydai galėjo manyti, kad negalima paleisti ir tos moters, kuri nėra tikra

(Nukelta į 2-ą psl.)

Melbourno "Dainos Sambūris" (Aprašymas 8 psl.)

"Gintaras" jaunųjų grupė (Aprašymas 8 psl.)

Įdomus Gabrieliaus Žemkalnio pranešimas

ALB Melburno Apyl. valdyba, daugeliui pageidaujant, suorganizavo Gabrieliaus Žemkalnio pranešimą apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje. Gabrielius su žmona Dana, neseniai sugrįžo po septynių savaitių atostogų Lietuvoje. Gabrieliumi tas nebuvo vien atostogos. Vilniuje tada pirmą kartą, 7-nias dienas, vyko devintojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo posėdžiai. G. Gabrielius, būdamas vienas iš Australijos atstovų, ten turėjo dayvauti. Ten jis ir tapo išrinktas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą.

Sekmadienį rugpjūčio 31 d. į Melb. Liet. Namų koncertų salę susirinko gausus tautiečių skaičius. Apylinkės pirm. teisininkas Andrius Vaitiekūnas, maloniai pasveikinęs susirinkusius, pristatė visiems gerai pažįstamą, PLB v-bos narį, žurnalistą Gabrielių Žemkalnį.

Malonu buvo Gabrieliaus kalbančio klausytis. Jis kalbėjo aiškiai, visiems lengvai girdimu, malonaus balso tembru. Jis pasakė, kad tik apie savo Lietuvoje susidariusį įspūdį kalbės. Kitam ten buvusiam galėjo visai kitoks įspūdis susidaryti.

Gabrielius pasakė, kad vienas iš gražiausių dalykų tai Lietuvos gamta. Koki platus miškai, kurių dauguma žmonių gal būt ir nemato. Dabar ir pamiškės yra daug švaresnės negu prieš 6,7, ar prieš 10-šimt metų. Nemunas irgi daug švaresnis. Ir miesto gatvės švaresnės, o žmonės yra išdidūs savo kraštu. Būt žinoma, - jis pasakė, - labai svarbus dalykas yra krašto Ekonomika.

Gabrielius patyrė, kad žmonės nusiteikę pasiskusti. Jis mano, kad gal tai jau yra tokia lietuviška ypatybė. Ir jis davė vieną pavyzdį, susitikimą su žmonos Danos giminaičiu, apie 40-ties metų vyrų. Jis neblogai gyvena, neturi didelių namų, bet turi butą 8-tame aukšte. Užklaustas kaip sekasi gyventi papasakojo, kad atvažiuoja draugai pas jį su naujais vokiškais, ar kitokiais užsieniniais, automobiliais ir tada jie pasistato vieną kitą gero vyno bonką, žinoma, pasideda savo mobiliuosius telefonus ant stalo ir pradeda dejuoti kaip sunku yra gyventi.

Iš automobilių skaičiaus gal ir galima spręsti apie krašto Ekonomiką. Sakoma, kad Lietuvoje yra 1,4 milijonai automobilių, o gyventojų iš viso yra 3,5 milijonai. Per gatvės „Zebra“ perėjimus einant tik kartais automobiliai sustoja, ypatingai tada, kai bandoma pereiti didelėmis grupėmis.

Lietuvoje dabar irgi yra policijos, kurie su radarais gauda greit važiuojančius, bet kur vingiuoti keliai, kur automobilių didelis susigrūdimas, didelėse

Rašo Alisa Baltrukonienė

miestų gatvėse, kur policijos reikėtų, ten jos nematyti. Gabrielius sako, kad reikia gerus nervus turėti ten važinėti, bet visi tuos nervus turi ir važinėja.

Kas irgi liečia Ekonomiką, Gabrielius pasakojo, apie dalyvavimą vokiečių tekstilinių kaulų fabriko atidaryme Vilniuje. Vokiečiai investavo 88 milijonus dolerių atidarydami tą naują tekstilės fabriką, kuriame audžia aukščiausios kokybės medžiagas, kurias į visur eksportuoja. Vilniuje darbo gavo 400 žmonių. Gabrieliumi ir kitiems vokiškai kalbantiems teko arti jų prie vėžių stalo sėdėti ir jie atvirai pripažino kodėl jie pasirinko Lietuvą. Ta vokiečių firma yra sena ir ji turi daug fabrikų kitur. Bet jie norėjo savo fabriką įsteigti rytų Europoje. Bandė tą fabriką įsteigti Čekijoje ir Lenkijoje, visur darė tyrimus, truko pora metų. Galiausiai jie apsisprendė, kad fabriką statys Lietuvoje. Nors darbo jėga ir nepigausia Lietuvoje, bet jie pasitiki Lietuvos žmonėmis, gera darbo jėga, gerai dirbantys. Jie taip pat pasitiki savo partneriais - „Audėjų“ fabriką, kurie turi 5% įnašo.

Dabar Lietuvoje pilna prekių, parduotuvės nėra tuščios, bet pilnos žmonių, kurie perka. Ypatingai Klaipėdos šprotai ten labai pigūs ir labai skanūs. Prekių, - jis pasakė, - Lietuvoje yra įvairiausių. Kai Dana su Gabrielium nuėjo ten į parduotuvę, kuri vadinsis „Juozapas“, tai Dana aukštaitiškas pieniškas dešrelės rinkosi, kurios labai geros ir skanios, o Gabrielius nuėjo į kitą skyrių garstyčių ieškoti ir surado, kad pas „Juozapą“ net trisdešimt jų rūšių ant lentynos. Jeigu vien pagal garstyčias spręsti, tai Lietuvos ekonomika gerai stovi.

Bet aišku viskas gana brangu, o pavertus lietuviškų pinigų į dolerius kainos panašios kaip ir pas mus. Uždarbiai, žinoma, mažesni. Žmonės Lietuvoje skundžiasi, kad mažai uždirba, bet tuo tarpu perka, - sakė Gabrielius, - nes jie kažkokį dar pusę etato iš tarnybos papildomai gauna ir kažkokius priedus mums ne visiškai suprantamus. Taip pat žmonės daug prisideda iš sodų. Tie kurie darbo nebijo gali pragyventi.

Gabrielius pasakė, kad yra ir kitas ekonomikos rodiklis - Gariūnų turgus Vilniuje. Tokių ir panašių turgų yra ir kitose vietovėse. Tuose turguose gali gauti visko ir kainos ten daug žemesnės negu parduotuvėse.

Žmonės dabar Lietuvoje daugiau rūpinasi buitino gyvenimo kainomis. Už šildymą reikia mokėti pagal namo plotą ir erdvę, todėl miestuose žmonės pardavinėja

didelius butus ir perkasi mažesnius. Dviejų kambarių butas Vilniuje beveik tiek kainuoja kaip keturių kambarių butas. Namų kainos visada skaičiuojamos amerikoniškais doleriais, bet teisinis atsiskaitymas vyksta litais.

Kad yra daug žmonių Lietuvoje, kurie sako, kad anksčiau buvo geriau. Paklausus jų kada anksčiau buvo geriau, ar Brežnevo laikais? Tai atsako: „O, ne, ne...“

Gabrielius papasakojo atsitikimą, kurį jam brolis, Seimo pirm. Vytautas Landsbergis papasakojo: Žmogus klausia Seimo pirmininko kodėl dabar taip yra? Jis turi krautuvę ir jam dabar reikia visokie mokesčiai mokėti, daug įvairių popierių užpildyti: tai darbininkų draudimas, tai darbo pajamų mokesčiai, tai už automobilį, anksčiau to nebuvo. O Seimo pirm. Landsbergis jam atsakė, kad anksčiau jis krautuvės irgi neturėjo.

Dabar pakelėse yra geros benzino pardavimo stotelės, kaip ir čia, su apsipirkimu, su restoranėliu, su puikiomis išvietėmis. Tas irgi daug prisideda prie pagerinto Lietuvos vaizdo. Bet yra dar ir daug paprastų benzino pardavimo kioskų, kur benzinas pigesnis net 10 centų, bet ne blogesnis.

Visiems svarbi sveikatos apsauga

Prieš Gabrieliumi išvažiuojant į Lietuvą, vienas tautietis jo prašė sužinoti apie sveikatos apsaugos stovį Lietuvoje, t.y. kiek kainuoja nemokamas gydymas. Gabrielius sužinojo, kad tas nemokamas gydymas kainuoja įvairiai. Jam teko geroai pabendrauti su dr. Romu Sumausku, kuris čia Melbourne buvo stažuotis St. Vincento ligoninėje. Jis yra puikus Neurochirurgas ir jis daug vertingų žinių ir minčių parsivežė iš Australijos. Lietuviams naudingiau yra kai jie gauna galimybę stažuotis, negu, kurie keliom dienom atvažiuoja į Seminarą.

Dr. Sumauskas nieko konkrečiai Gabrieliumi neatsakė į tuos klausimus, jis tik pasakė, kad pareina nuo to kas moka honorarą. Tačiau dalykai jau į gerą keičiasi, nes sveikatos ministras Galdikas padarė sveikatos apsaugos reformą, kuri jau veikia nuo š.m. liepos 1-mos dienos. Ta sveikatos reforma

Ar Kristus leidžia skirtis?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žmona, bet tik meiluzė. Dėl to Kristus ir pridėjo tą išimtį - konkubinatinę atvejį.

Taigi matome, kad Bažnyčios mokslo esmė nesikeičia, gali keistis tik moksliskas kurios nors tiesos aiškinimas. Taip pat dabar gal geriau suprasime, dėl ko Katalikų bažnyčia neleidžia kiekvienam žmogui aiškintis Šv. Raštą taip, kaip jam patinka, bet tai daryti gali tik Bažnyčios patvirtintas autoritetas. Kaip senovės rašytojų veikalams suprasti reikia ir kalbinės, ir istorinės erudicijos, taip ir Šv. Raštų suprasti reikia būti gerai susipažinusiems ir su ta kalba, kuria jis buvo parašytas, ir su anų laikų istorija bei papročiais.

(Iš „Laiškai Lietuviams“)

yra kažkas panašaus į mūsų Medicare ar kaip anksčiau Lietuvoje buvo „Ligonų kasa“.

Kiekvienas asmuo gyvenantis Lietuvoje dabar turi sveikatos apdraudimą ir gali pasirinkti kur jis nori gydytis ir pas kokį gydytoją, o gydytojas gauna atlyginimą iš „Ligonų kastos“.

PL Bendruomenės suvažiavime buvo užklausta kiek atvykusiam užsieniečiui dabar kainuotų sveikatą apsidrausti. Buvo pasakyta, kad užsieniečiui būtų labai brangu, kainuotų 60 litų į mėnesį, tai yra \$20.

Gabrielius matė, kad žmonės lanko ligonius ligoninėse ir atneša jiems maisto, nes slauga iš namų dar labai svarbi. Vaistai valdžios jau kompensuojami 100%, bet prirašymas vaistų yra dar komplikuoatas.

Dabar Lietuvoje irgi yra daug privačių specialistų ir dantų gydytojų. Gabrielius pasidžiaugė ir sakė, kad jau turime kuo didžiutis po 7-nių metų atstatytos nepriklausomybės.

Kad paskutinėmis savaitėmis buvo diskutuojamas ir seimo nario Butkevičiaus areštas. Kad Lietuvoje dabar kalba eina apie prezidento rinkimus. Jam atrodo, kad pagrindiniai kandidatai į prezidentus išliks - Landsbergis, Brazauskas ir Paulauskas. Adamkus iškris todėl, kad pagal konstituciją jis per pastaruosius trejus metus nėra pastoviai gyvenęs Lietuvoje, nors yra registruotas Sauliuose.

Gabrielius galvoja, kad jam iškritis, jam jo rėmėjų žadėti balsai pereitų į Paulausko pusę. Gi Paulauskas, buvęs generalinis prokuroras, kurio kadencijos metu nebuvo iškelta nei viena mafiozų stambi byla, nebuvo sutvarkyti bankų bankrotai, nepatraukti atsakomybėn didieji nusikaltėliai. Ir ypač jei Brazauskas nutars nekandidatuoti, tai tada Brazausko rėmėjai irgi pereis Paulausko pusėn. O Paulauskas yra pasakęs viešai, kad jis paleis Seimą, bus prezidentu ir šauks naujus rinkimus. Ir iš to dar daugiau komplikacijų gali iškilti.

(Bus daugiau)

Išėjimo Lietuvos valstijų pareigūnų slenksčius

Amerikos lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė Vašingtone susitiko su grupe naujų Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės pareigūnų, turinčių įtaką JAV ir Lietuvos santykiams.

Susitikimų su Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento B. Clintono patarėju Viduriu ir Rytų Europos klausimais G. Milovanoviciumi, Valstybės departamento pareigūnais tikslas buvo supažindinti su Lietuvos bendruomenės veikla, siekiais, politika Lietuvos atžvilgiu.

Pokalbiuose aptarti Lietuvos narystės NATO, JAV ir Lietuvos chartijos, tolesnės JAV techninės pagalbos, kiti klausimai.

Naujasis JAV ambasadorius Lietuvoje K. Smithas susitikime su Lietuvos bendruomenės pirmininke sakė vykstant į Lietuvą „sustiprinti JAV ir Lietuvos partnerystę“.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

ATOMINIAI GINKLAI

Rašo dr. Jonas Kunca M.D.

Atomio karo pavojus yra laikinai praėjęs po S.Sąjungos iširimio. Bielarusija, Ukraina ir Kazachstanas savanoriškai atsisakė branduolinių ginklų. Argentina, Brazilija ir P.Afrika galėtų pasigaminti tuos ginklus, bet yra višai paskelbusius, jog to nedarys. Tūkstančiai atominių bombų raketų yra Rusijoje ir kiek mažiau JAV. 1995 m. buvo pasirašyta „Nuclear nonproliferation treaty“, kurioje visos valstybės pasižada palaipsniui mažinti branduolinių ginklų skaičių. Sutarta sustabdyti bandyminius sprogdinimus šitos rūšies sprogmenų. Atrodo visi laikosi šito susitarimo, bet rugpiūčio viduryje buvo užregistruotas toks sproginimas jūroje į šiaurę nuo Rusijos. Vašingtonas skubiai užklaušė Maskvos, ar tai buvo atominis bandymas. Rusai atsakė, kad branduolinio sproginimo ten nebuvo.

Kai pagal sutartis nevalia gaminti naujų atominių ginklų, JAV naujų negamina, bet modernizuoja turimus. Yra pagerinamas jų taiklumas, padidinamos skrydžio distancijos. Sakoma, būk sumodernintos raketos gali skraidyti ore ilgą laiką, kol joms bus įsakyta leistis į taikinį. Bandyminiai sprogdinimai, po Prancūzijos išbandymų Ramiajam vandenyne, jau nėra reikalingi naujų ginklų gamybai. Dabar užtenka kompiuterių. Prancūzai savo patirtį pasidalino su anglais ir amerikiečiais.

Atominius ginklus turi dar ir Prancūzija, Anglija, Kinija, Indija ir Izraelis. Paskutinės 3 valstybės neskelbia nieko apie jų turimus branduolinių ginklų arsenalus, bet dirba toliau tuos sprogdinimus nešančių raketų tobulinime.

Dabartinė tyla apie atominius ginklus dar nereiškia, kad jų pavartojimo pavojus yra praėjęs. Dabartiniu metu jaučiamas įtempimas tarp Indijos ir Pakistano ir Viduriniuos Rytuose tarp Izraelio ir jo kaimynų arabų. Kol kas

apsiribojama pasikėsimais ar mažų jėgų susidūrimais. Bet kilus rimtesniam karui galėtų būti pavartoti ir atominiai ginklai. Arabai kol kas jų berods neturi, bet kiekvienu momentu gali įsigyti. Už gerus pinigus šiandien galima nupirkti viską, kas reikalinga atominės bombos pasigaminimui.

Daug didesnis pavojus grėsia iš Kinijos pusės. Ji skubiai ginkluojasi ir žengia į priekį ekonomijoje. Kai ji matys, kad jau yra pasivijęs Vakarų ir Rusiją militarinėje srityje, o gal ir juos pralenkus, Kinai greičiausiai ieškos erdvės savo vis augančiai tautai. Aišku, kad Taivana ji vienaip ar kitaip atsiims. Bet ten irgi nėra tuščios erdvės. Teks jos ieškoti Azijos Rusijoje, kurios didžiulė dalis seniau priklausė Kinijai. Tai mažai apgyventa sritis, pagal Mao, 2 milijonų km². Reikia manyti, kad Rusija geruoju Kinijai jos negrąžins. Čia gali kilti rimtas konfliktas su atominių ginklų pavartojimu.

Vėl Kinija gali ieškoti erdvės eidama į pietus. Čia pasipriešinimas būtų silpnesnis. Tik ir ši Azijos dalis yra tankokai apgyvendinta. Dėl to nelabai tinkama Kinijos ekspansijai. Matosi, kad atominio karo pavojus dar nepasibaigė. Dabar gyvename tik ramia pertrauka.

Kai R.Reagan atėjo į valdžią, jis nemalonai nustebė, kai karo vadai jam pranešė, jog Rusija turi 3 kart daugiau atominių raketų negu JAV. Karas sunaikintų JAV. Pogilių apmastymų, pasitarimų su ekspertais, prezidentas nutarė įrengti priešraketinių ginklų gynybą. Kai kas juokėsi iš tokių iliuzijų, bet Maskva išsigando. Tuo ji prarastų militarinį pirmavimą ir pati atsidurtų pavojuje. Skubios karinės pastangos paskubino S.Sąjungos ekonominių bankrotą. o šis imperijos iširimą.

Reikia manyti, kad bus sunku prieiti prie atominio nusiginklavimo, kadangi kai kurios šalys tuose ginkluose mato pagrindą savo ateities planams.

Rusų avarijos negąsdina

Iš pradžių kosminė stotis „Mir“ vos neužsidėgė. Vėliau per susidūrimą jos sienoje buvo pramušta skylė. Prieš savaitę stotyje kelias valandas buvo dingusi elektra. Aptemusi ir nevaldoma stotis sukosi aplink Žemę 400 kilometrų aukštyje.

Vertinant optimistiškai, tenka pripažinti, kad ši Rusijos stotis yra sena ir todėl linkusi kartais gesti. Tačiau pesimistai teigia, kad ji yra pavojinga ir visai nekontroliuojama. Todėl kyla didelių abejonių, ar išmintinga vykdyti bendras amerikiečių ir rusų kosmines programas, ypač tęsti šiuo metu pradėtą tarptautinės kosminės stoties kūrimą.

Vieniems tai sukelia siaubą, kitiems pyktį, tačiau akivaizdu, kad Rusijos kosmoso tyrimų pareigūnai nekreipia dėmesio į avarijas ir gedimus.

Stotis „Mir“ rusams kelia daug problemų, bet jie vis tiek ją pasitiki. Priešingai nei amerikiečiai, kurie po kosminio laivo „Challenger“ sproginimo jaudinasi dėl mažiausių nesėkmių kosmose, rusai palyginti

ramiai išgyveno įvykius stotyje „Mir“.

Kai kurie Vakarų kosmoso specialistai mano, kad toks šaltakraujiškumas rodo Rusijos valdomų kosminių laivų programos tvirtumą ir ilgaamžiškumą.

Pravers rusų patirtis

Rusams, kuriems pernai nepavyko pradėti Marso tyrimo programos, o stotį „Mir“ numatoma išmontuoti iki 2000 metų, tarptautinė kosminė stotis bus labai svarbi.

Rusijos pareigūnai pareiškė, kad jeigu avarijų stotyje „Mir“ ar tarptautinėje stotyje išvengtų neįmanoma, tai jų patirtis įveikiant įvairias krizes yra svarbi visiems.

„Užkariaujantys naujus tolius žmonės visada susiduria su sunkumais, - pasakė Rusijos kosminių skrydžių kontrolės vadovas Vladimiras Solovjovas, - Taip, mes patyrėme problemų. Bet tai nereiškia, kad praradome prestižą. Sugebėjimas įveikti sunkumus tik didina prestižą.“

„L.r.“

Konkursas hidroelektrinėms įrengti

Kauno apskrities viršininko administraciją paskelbė 7 Kėdainių rajono hidroenerginį panaudojimo mažajai hidroenergetikai konkursą, kuriame gali dalyvauti ir Lietuvos, ir užsienio verslininkai. Šiuo projektu jau susidomėjo norvegai.

Per artimiausius dvejus metus ant Obelies, Dotnuvėlės, Nevėžio, Sušvės ir Barupės upių ketinama pastatyti 7 mažas hidroelektrines, kurios per metus pagamintų apie 2,48 megavato elektros energijos.

Kauno apskrities viršininkas Kazimieras Starkevičius mano, kad hidroelektrinės galėtų aprūpinti elektros energija aplinkinius kaimus bei miestelius. Nuo 1990 metų Kauno apskrityje nepastatyta nė viena hidroelektrinė.

Pasak K.Starkevičiaus, bendrovės dalyvausiančios konkurse, turės pačios pasirinkti

projekto finansavimą, valstybei elektrinių statyba nieko nekainuos. Apskritis steigs elektrinių valdymo bendroves, kuriose valstybei turėtų priklausyti daugiau kaip pusė akcijų.

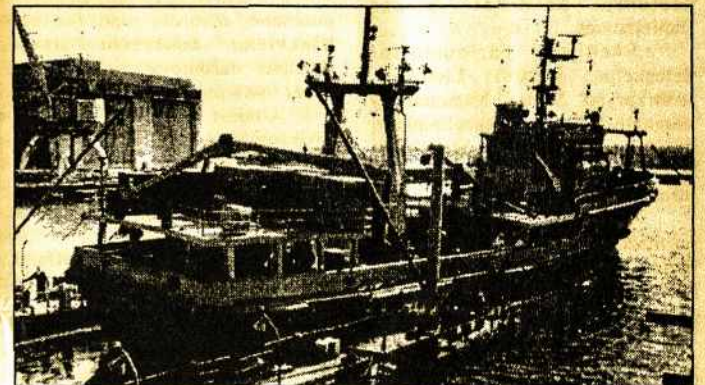
Valstybės įnašas bus esamas turtas - upių užtvankos, vandens telkiniai. K.Starkevičius negalėjo pasakyti, kiek kainuos elektrinių statyba. Tai priklausys nuo to, kokius įrenginius pasirinks bendrovės.

Viena perspektyviausių laikoma Kruostos hidroelektrinė ant Nevėžio upės, nebenaudojama jau 20 metų. Parengti šios elektrinės priešprojektiniai pasiūlymai.

Anksčiau elektrinę eksploatavo Kėdainių melioracijos valdyba. Sovietiniais laikais jos statyba kainavo 4 mln. rublių.

„L.r.“

„Šakiai“ skubės į pagalbą, išgirdę jūroje nelaimės šaukinių

Laivas „Šakiai“ nuo doko nuleidžiamas į vandenį. A.Stubros nuotr.

Akcinėje bendrovėje „Klaipėdos laivų remontas“ nuo doko į vandenį bandymams nuleistas kapitališkai rekonstruotas laivas „Šakiai“. Prieš porą metų bankrutuojančios valstybinės žvejybos laivyno įmonės „Jūra“ varžytinėse ši buvusį žvejybos laivą įsigijo Klaipėdos valstybinė jūrų uosto direkcija, nusprendusi pritaikyti jį gelbėjimo reikmėms.

56,4 metro ilgio ir 10,5 metro pločio laivas 1986 m. buvo pastatytas Jaroslavlio laivų statykloje.

Rekonstrukcijos projektą parengė akcinės bendrovės Laivyno inžinerijos centro specialistai.

Paiėškos buvo bevaisės

Kol kas nepavyko išsiaiškinti kauniečių alpinistų Giedrės Abraitytės ir Alfredo Lukšo likimo. Jie dingo be žinios Tian Sanio kalnuose, kopdami į Pergalės viršūnę (7439 m.).

Iš Azijos kalnyno Tian Sanio sugrįžo Kauno alpinistų klubo nariai Saulius Žiaukas ir Linas Mačiulis, Lietuvos alpinizmo asociacijos deleguotoi iširti įvykio aplinkybes ir apie tai surinkti kuo platesnę informaciją.

Dar rugpjūčio viduryje Lietuvą pasiekė tarptautinio

„Sakiau“ sumontuotas norvegų gamybos naftos surinktuvas.

Specialiomis plūduriuojančiomis užtvankomis per valandą bus galima apgaubti 500-700 metrų skersmens nafta užterštą vandens paviršių. Į specialias talpyklas laivo triumuose tilps iki 120 tonų užteršto vandens, kurį jūroje bus galima perpumpuoti į baržas.

„Šakiai“ bus naudojami ir žmonėms gelbėti - laive yra specialios valty, įranga narams. „Šakiai“ galės gesinti gaisrus, vilkti avarijos ištiktus laivus.

Laivo įgulai vadovaus kapitonas V.Naujokas. „L.r.“

alpinizmo centre „Tien Shan Travel Ltd“ vadovo Vladimiro Biriukovo informacija apie dingusius mūsų šalies alpinistus. Šiame rašte V.Biriukovas, be kita ko, išsakė savo nuomonę, kad nėra prasmės specialiai organizuoti daug kainuojančias ir nerezultatyvias paieškas.

Juo labiau kad jau po to, kai alpinistai dingo be žinios, du kartus labai stipriai snigė, nuslinkusi didžiulė lavina. Paiėškos darbus, kaip rašė V.Biriukovas, atliko vėliau negu lietuviai į viršūnę kopę alpinistai.

RAŠOTE TESTAMENTĄ Širkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas „Tėviškės Aidams“!

TRUMPAI

Priimtas naujas įstatymas dėl nuosavybės teisių atstatymo užsienio lietuviams. Šis įstatymas liečia nekilnojama turta: žemę, miškus, vandenį, ūkinės-komercinės paskirties pastatus, gyvenamuosius namus bei jų priklausinius. Jie grąžinami savininkams Lietuvos respublikos piliečiams nepriklausomai nuo to, ar jie gyvena, ar negyvena Lietuvoje. Pagal ankstesnį įstatymą, norintieji tą turta atgauti, privalėjo gyventi Lietuvoje. Dabar norintieji turta atgauti turi pateikti prašymus valstybės įgaliotai institucijai iki 1997.XII.31.

*****

Svedija yra suinteresuota Lietuvos saugumu. Ji remia Lietuvos siekį integruotis į NATO ir į Europos Sąjungą. Tai sakė Švedijos parlamento gynybos komisijos pirmininkas. Švedijos vyriausybės vyresnysis patarėjas užsienio politikai Larsas Danielssonas.

Svedijos parlamentinė delegacija, viešinti Lietuvoje, susitiko su Seimo Nacionalinio saugumo, Užsienio reikalų komiteto nariais, frakcijų atstovais. Susitikime dalyvavo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

V.Landsbergis teigiamai vertino Baltijos ir Šiaurės šalių bendradarbiavimą saugumo srityje. Tačiau jis pabrėžė, jog šis bendradarbiavimas neturi būti alternatyva Lietuvos narystei Šiaurės Atlanto sąjungoje.

L.Danielssonas patikino, jog Svedijos vyriausybė, tvirtai remdama Lietuvos narystę Europos Sąjungoje, dėš visas pastangas, kad Europos Sąjungos šalių vyriausybų susitikime Liuksemburge šių metų pabaigoje visos trys Baltijos valstybės būtų pakviestos derėtis.

V.Landsbergis atkreipė dėmesį į vidaus padėtį Baltarusijoje. „Mes nebūgštajame dėl kaimynų agresyvių veiksmų mūsų atžvilgiu ir nesitikime tokių veiksmų, tačiau vienas iš kaimynų, einantis nelabai pageidaujama kryptimi, kelia nerimą“, - sakė Seimo pirmininkas. Jis priminė, jog šiam kaimynui rimtų pastabų turėjo ir Europos Taryba.

*****

Lietuvos ir Lenkijos ministrai pirmininkai pasirašė deklaraciją dėl abiejų šalių vyriausybų bendradarbiavimo tarybos įkūrimo.

„Siandien atverstas naujas Lietuvos ir Lenkijos santykių istorijos puslapis“, - pareiškė Lietuvos premjeras G.Vagnorius po dokumento pasirašymo Lenkijos miestelyje Vygriuose. Jis linkėjo susitarimą realizuoti taip, kad „nei lietuviai, nei lenkai nenorėtų šio puslapio išplėsti“.

Lenkijos vyriausybės vadovas W.Cimoszewiczius džiaugėsi, kad taryba bus „ypatinga ir betarpiška vyriausybų bendravimo forma“.

Tarybai pakaitomis vadovaus Lietuvos ir Lenkijos premjerai, posėdžių jį rinksis ne rečiau kaip du kartus per metus vienoje ar kitoje šalyje.

*****

Marijampolės miesto valdybos posėdyje nuspręsta, kad bažnytinės santuokos perregistravimas civilinės metrikacijos skyriuje kainuos tiek pat, kiek santuokos įregistravimas skyriuje neiškilmingoje aplinkoje - 34 litus. Jaunavedžiai, susituokę bažnyčioje ir ten gavę tik pažymą, vėliau yra priversti kreiptis į civilinės metrikacijos skyrių perregistruoti santuoką, kad ji būtų įforminta ir įtraukta į civilinių aktų registrą.

*****

Kelios Utenos rajono Daugailių seniūnijos moterys, auginančios mažus vaikus, rajono savivaldybei pateikė ultimatumą: jei negaus pašalpų pinigais, rugsėjo mėnesį neišleis savo vaikų į mokyklą.

Kaip sakė globos ir rūpybos skyriaus vedėja J.Bruklienė, uteniškės surado ir paspaudė skaudžiausią vietą, tačiau vaikai, jos nuomone, neturėtų tapti įkaitais. Kiekvienu konkrečiu atveju skyriaus darbuotojos aiškinsis, ar tikrai tokia pašalpa būtina.

Utenos meras E.Pupinis įsitikinęs, kad vargingiausiai gyvenančios šeimos, kurios nori mokyti savo vaikus, bent jau drabužių paramos centre jiems gali pasirinkti nemokamai.

Mokykloms bus siūloma daryti nuolaidų ir nereikalauti, kad tokie moksleiviai iškart įsigytų visą mokymo priemonių komplektą.

*****

Liepos mėnesį minimalus darbo užmokestis (MDU) tarp Baltijos valstybių Lietuvoje yra didžiausias - 100 JAV dolerių, Latvijoje siekė 65,52 JAV dolerio, Estijoje - 59,02 JAV dolerio.

Per metus Lietuvoje minimali alga padidėjo net 91 procentu. Estijoje - tik 24 procentais, o Latvijoje per metus minimali alga išliko ta pati. Tai rodo Statistikos departamento duomenys.

Senatvės pensija didžiausia Latvijoje - 71,90 JAV dolerio, o mažiausia Lietuvoje - 59,52 JAV dolerio. Estijoje vidutinė senatvės pensija sudaro 71,15 JAV dolerio.

Liepos mėnesį 1 JAV doleris prilygo 4 litams, 0,58 Latvijos loto, 14,318 Estijos kronos.

*****

Lenkijoje, netoli Varšuvos, pavogtas Lietuvos ambasados Čekijoje sidabrinės spalvos automobilis „Opel Omega“. Juo iš Vilniaus į Prahą vyko Lietuvos ambasadorius Jurgis Brėdikis kartu su savo pažįstamu, Prahoje gyvenančiu lietuviu Romu Meilumi.

Tai įvyko dieną. Kažkoks žmogus ėmė rodyti į važiuojantį automobilį ir šaukti „ratas, ratas“. Automobilui sustojus, jis pribėgęs ėmė aiškinti, kad ratas blogai priveržtas.

Kol išlipusieji iš mašinos

ieškojo instrumentų, atsirado dar vienas vyriškis, abu jie sušoko į automobilį ir nuvažiavo. Kelių policija nusikaltėlių nepavijo.

Lenkijoje Lietuvos diplomatai nukencia nebe pirmą kartą. Prieš porą metų buvo pavogtas Lietuvos ambasados automobilis ir Užsienio reikalų ministerijos mikroautobusas.

*****

Rudenį planuojamas Lietuvos ir Rusijos prezidentų susitikimas paspartino diplomatus spręsti įsisenėjusias dvišales problemas.

Vilniuje pirmą kartą susitikę tarpvalstybinės komisijos vadovai - Rusijos vicepremjeras Valerijus Serovas ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas pasirašė protokolą, numatantį konkrečius darbų terminus.

Iki spalio vidurio vienuolika komisijos darbo grupių turi parengti apie dvi dešimtis įvairių susitarimų.

Taip pat bus pateikti siūlymai, kaip sureguliuoti diskusijas keliančias problemas, pavyzdžiui, dėl diplomatinė atstovybių nekilnojamojo turto „Vnešekonobank“ įšaldytų indėlių grąžinimo.

Sutarta artimiausiu metu parengti ir pasirašyti valstybių sienų delimitavimo sutartį. Pasak V.Serovo, tikimasi, kad sutartis bus pasirašyta Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko vizito Maskvoje metu. Spalio mėnesį Maskvoje, prieš šį vizitą, bus surengtas komisijos plenarinis posėdis.

V.Serovas susitiko su Prezidentu A.Brazausku ir Ministru Pirmininku G.Vagnoriumi. Susitikimų metu buvo konstatuota, kad tarp šalių klostosi geri kaimyniški santykiai, kalbėta apie didėjančią Lietuvos prekių eksportą, būtiną prekybos liberalizavimą, turizmo plėtrą.

*****

Lenkijoj nerimsta skandalas dėl kaltinimų šalies prezidentui Aleksandrui Kwasniewskui ryšiais su Rusijos žvalgybos agentu KGB pulkininku Vladimiru Alganovu.

Lenkijos prezidento atstovas spaudai Antonis Styrzula pripažino, kad Aleksandras Kwasniewskis galėjo susitikti su Rusijos žvalgybos agentu Vladimiru Alganovu per oficialius renginius.

„Aleksandras Kwasniewskis galėjo dalyvauti tuose pačiuose iškilminguose renginiuose kaip ir V.Alganovas, - sakė atstovas. - Prezidentas prisimena tuos įvykius, tačiau svarbiausia yra tai, kad su V.Alganovu susitikdavo tik oficialiai“.

Laukiama, kad artimiausiu metu Lenkijos prezidentas paduos į teismą laikraštį „Zycie“ už garbės ir orumo įžeidimą. Prezidentūra reikalauja 5 milijonų zlotų (maždaug 1,5 milijono JAV dolerių) kompensacijos, kuri būtų perduota nukentėjusiems nuo potvynio.

Laikraščio vyriausias

redaktorius T.Wolekas savo ruožtu patvirtina visas tezes, kurios buvo išdėstytos straipsnyje „Atostogos su šnipu“.

Pasak redaktoriaus, svarbu ne tai, kas laimės ar pralaimės bylą, o nustatyti tiesą.

*****

JAV valstybės departamentas nusprendė iš Maskvos atšaukti savo diplomata, kuris kiek anksčiau autoavarijoje Maskvoje sužeidė pėsčiąjį.

Valstybės departamento atstovas Jamesas Rubinas apgailestavo dėl tragiško įvykio, pabrėždamas, kad JAV diplomatas po avarijos bendradarbiavo su Rusijos valdžia. Per avariją sužeista moteris dėl galvos traumos šiuo metu ištikta komos. Avarijos metu JAV diplomatas nebuvo išgėres.

*****

Didžiosios Britanijos vyriausybė pakvietė politinių pogrindinės Airijos respublikos armijos (IRA) politinį sparną „Sinn Fein“ dalyvauti daugiašalėse derybose dėl Šiaurės Airijos ateities.

Istorinį pareiškimą Britanijos ministrė Šiaurės Airijos reikalams Mo Mowlam spaudos konferencijoje Belfaste paskelbė praėjus mažiau nei šešioms savaitėms po IRA paliaubų paskelbimo, užbaigusio sprogimų Šiaurės Airijoje ir Anglijoje kampaniją.

*****

Buvęs Cečėnijos prezidentas Zelimchanas Jandarbijevas įkūrė politinę partiją, kurios tikslas - sukurti laisvą Kaukazo valstybių federaciją, nepriklausomą nuo Rusijos įtakos.

Kaukazo konfederacijos partija surengė steigiamąjį susirinkimą Cečėnijos sostinėje.

Jame dalyvavo keli vyriausybės nariai ir delegatai iš kaimyninių Rusijos kontroliuojamų teritorijų bei buvusių sovietinių respublikų.

Partijos tikslas - „išlaisvinti Kaukazą nuo Rusijos imperijos jungo“ ir sukurti „nepriklausomų valstybių sąjungą istorinėse Kaukazo žemėse“. Steigiamasis susirinkimas taip pat paragino visas Kaukazo tautas „apginti Ičkeriją ir cečėnų nepriklausomybę“.

Naujoji partija paragino Rusiją išvesti visas savo pajėgas iš Kaukazo ir pareiškė, kad autonominių respublikų lyderiai yra „Rusijos administracijos marionetės“, todėl jie neturi teisės atstovauti savo tautoms.

*****

Trys bėgikai - Frankas Fredericksas iš Namibijos, marokietis Hichamas El Guerruojas ir rumunė Gabriella Szabo - pasidalijo vieną didžiausių lengvosios atletikos prizų. Jiems teko 20 kilogramų aukso, kurio vertė siekia 200 tūkstančių JAV dolerių.

Berlyne vykęs Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos (IAAF) „Gran Prix“ etapas buvo baigiamasis keturių varžybų serijos „Golden Four“ turnyras.

Sportininkai, laimėję savo rungtis Osle, Ciuriche, Briuselyje ir Berlyne, gavo aukso prizą.

Lietuvių kilmės JAV ieties metikas Tomas Pukštys užėmė trečiąją vietą.

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuskime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Adelaidė

Ir vėl prabėgę veiklos metai

Visuotinis Metinis Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos narių susirinkimas.

Susirinkimas vyko 1997 rugsėjo mėn. 31d., sekmad. I val. p.p. klebono svetainėje.

Buvo šalta, niūri diena, bet dalyvavus šv. Mišiose, igavus dvasinės šilumos ir stiprybės priėmus *Svenčiausią, fiziniai pasistiprinus* pietumis, kavute, pyragais, susirinkimo klebono svetainėje buvo gera ir jauku. Dalyvavo D-jos Dvasios Vadas kun. Juozas Petraitis ir 18-ka Draugijos narių.

Draugijos valdybos pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė pakvietė į prezidiumą Dvasios Vadą, kuris sukalbėjo maldą už mirusias D-jos nares ir Dvasios Vadovus, pirmininkauti - Teresę Gasiūnienę, sekretoriauti - Zeną Vencienę.

Susirinkimo Pirmininkė pasveikino mūsų taip retai vartojamą, primirštą pasveikinimu „Garbė Jėzui Kristui“, kuris Lietuvoje nuolatos skambėdavo. Pasakė, kad tikisi, jog D-jos narės atsinešė patarimų, noro daugiau prisidėti prie veiklos.

Paskaitė Sus-mo darbotvarkę, kuri priimta plojimu.

Išrinkome į Mandatų Komisiją Uršulę Jucienę ir Antaniną Jasiūnienę. Pereitų metų Sus-mo protokolą paskaitė tada sekretoriaus Saulėnė Pusdešrienė. Priimtas plojimu.

Toliau sekė pranešimai!

D-jos v-bos pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė, kuri pasakė, kad veikla buvo labai panaši, lyg veidrodys pereinusių metų veiklos. Pranešė apie D-jos v-bos veiklą nuo 1996.09.08d. ligi 1997.08.31d. Valdyboje dirbo 7-nios narės: Pirmininkė ir pietų organizatorė - Salomėja Vasiliauskienė, sekretorė - Saulėnė Pusdešrienė, išdinininkė ir maldos organizatorė - Teresė Gasiūnienė, parengimams - Birutė Budrienė ir Jovita Vosylienė, Bažnyčios puošimui - Stefa Ciplienė, turto globėja - Elena Baltutienė.

V-ba suruošė 6-rius pietus, kaikiuriuos su loterija ar muge, įvairiais tikslais. Prieš Kalėdas pasiuntė 4-rias dėžes drabužių į Lietuvą. Vėlinėse lankėme mūsų mirusių Dvasios Vadų kapus, papuošėme rožių puokštėm, kurias iš savo sodelio suskynė Rusnė Augustinas Kubiliai. Suroošėme tradicines Kūčias, jaučioje ir šventiškoje nuotaikoje dalyvavo 65-ki asmenys. Kalėdų atostogų laike sekmadieniais Parapijos salėje parūpinome kavutę su pyragais.

Per Lietuvių Dienas vykusiam Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Suvažiavime d-ją atstovavo pirmininkė. Tris kartus Pietų Australijos Kunigų Susirinkimuose paruošėme kavutę su užkandėliu ir pyragais, tai vyko mūsų Parapijos salėje. Padėjome Parapijos Tarybai ruošiant Užgavėnių balių padėjome suruošti dalį maisto, Sv. Kazimiero šventę šventėme „Baltijoje“, padėjome paruošdamos daržovių patiekalus.

Simet rekolekcijas pravedė iš Lietuvos atvykęs Marijonų Vienuoliojus vice-generolas kun. Vaclovas Aliulius. Jį sutikome su pietumis ir atšventėme tą dieną buvusio jo gimtadienio progą. *Siupinio simet* nebuvo, *tą dieną buvo* statoma „Vaidilos“ teatro „Buhalterijos Klaida“.

Antra siunta vėl pasiuntė į Lietuvą tris dideles ir vieną mažą dėžę drabužių ir terapijos priemonių. Dalyvavome Morialtoje procesijoje šv. Mergelės Marijos garbei, vilkėjome tautiniais rūbais. Suroošėme kun. Juozui Petraičiui sunėstines vaišes Juozapinėse. Kun. Juozo Petraičio 75-kerių metų sukaktyje - pagerbimą ir sunėstines vaišes. Draugijos šventėje - Žolinėse šeštadienį per Liet. Radijo Valandą perdavėme trumpą Draugijos programėlę. Sekmadienį susirinkome su D-jos vėliava į Marijos garbei v-bos paruoštą Šventąją Valandą, dalyvavome šv. Mišiose.

Padėkojo pirmininkė Dvasios Vadui už dvasinį stiprinimą ir pagalbą, narėms už bendrai nuveiktus darbus. Sus-mo pirmininkė padėkojo už pranešimą ir darbus atliktus per metus.

Simet darbotvarkėje numatyta diskusijos po kiekvieno pranešimo, bet niekas neturėjo jokių pastabų, tiktai pagyrima. Pirmininkės pranešimas priimtas plojimu.

Izdinininkė Teresė Gasiūnienė savo pranešime smulkiai išdėstė pajamas ir išlaidas, padarė išsamų pranešimą. Pranešė, kad nuo 1996.09.08d. ligi 1997.08.31d. pajamų buvo \$5789-20, išlaidų \$5366-62.

Pajamas sudarė: sekmadienį pietūs ir popietės. Įvairios aukos įvairiom progom. Išlaidos - parama Lietuvai: siuntiniai į Lietuvą, auka Gaurės bažnyčios statybai, Marijonų gimnazijos remontui Marijampolėje. Auka Telšių Kunigų seminarijai, šv. Jokūbo ligoninei surengto vajuos aukos, kun. Vaclovui Aliuliui rekolekcijų pravedimo padėkos auka. Romoje, šv. Kazimiero Kolegijai.

Išlaidos čia Adelaidėje: bažnyčios puošimas, šv. Mišių auka įvairiom progom, ligonių lankymas. Pabendravinimai, ketvirtinės, pusrytėliai. Kelionė į Federacijos Suvažiavimą Melbourne. Dovanos įvairiom progom. Adelaidės Lietuvių Mokyklai, Radijo valandai.

Badaujantiems, Misijoms auka „Tėviškės Aidams“, „Lithuanian Papers“. Įvairios smulkios išlaidos.

Jokių klausimų neiškilo - priimta plojimu.

Revizijos komisijos pranešimas. Revizijos komisiją sudarė: Zena Vencienė, Genė Kazlauskienė ir Aga Kaminskienė. Pranešimą paskaitė Genė Kazlauskienė: kasa tvarkingai vedama, atitinka banko knygutėms. Padėkojo už nuosirdų darbą.

Sus-mo pirmininkė padėkojo už atliktą reviziją - priimta plojimu.

Toliau darė pranešimus D-jos narės pagalbininkės šalia valdybos. T.Gasiūnienė - ji buvo valdyboje, bet ir Maldos organizatorė. Padėkojo Rožinio maldos pravedėjoms. Reiktų daugiau skaitytojų per šv. Mišias, aciū toms, kurios skaito, gal kas daugiau į skaitytojas įsijungtu? Kviėtė visas.

S.Ciplienė - ji buvo valdyboje ir Bažnyčios puošėja. Prašė, gal kas ją pavaduotų, bet niekas nepasisiūlė. Sus-mo pirmininkė padėkojo už gražiai ir skoningai puošiamą bažnyčią.

Bažnyčios rūbų tvarkytoja Pranė Horokienė išvykusi į Lietuvą. Ją šiuo laiku pavaduoja Birutė Morkūnienė. Ji susirūpinusi, kad per mažai bažnytinį rūbų mūsų klebonas duoda skalbti. Kun. klebonas paramino, kad šiandien duos daugiau.

S.Vasiliauskienė šalia pirmininkės pareigų buvo ir pietų organizatorė. Pasakė, kad kiekvieną sekmadienį buvo suorganizuoti pietūs Parapijoje. Dėkojo toms, kurios sekmadieniais išverda pietus. Siame darbe pagelbsti moterys atvykusios iš Lietuvos. Jos sau truputi užsidirba ir tuo pačiu pagelbsti D-jai pietų virime.

Ligonių lankytojos - Juditos Nekrošienės. Aplankė šiais metais 43 kartus prieglaudose esančius ir 38 kartus ligoninėse. Prieš Kalėdas būna didysis lankymas. Labai jaudina, kai lankant matai - jauti, kad ligonis patenkintas lankymu, sužadintas sveikinimu ir dovanėle...

Sus-mo pirmininkė padėkojo mūsų Draugijos nuosirdžiajai ligonių lankytojai.

Virtuvių priežiūra rūpinasi Stasė Bardauskienė. Ji nėra D-jos

narė. Sus-mo pirmininkė pasakė, kad tai nuostabus žmogus. Niekas nematome kada ji savo darbą atlieka, bet visur švaru, gražu. Ji taip pat tvarko Bažnyčią ir kiemą. Ačiū jai už tą didelį darbą.

Pageibinėm narėm, kurios nėra valdyboje, valdyba išteikia dovanėlę ir padėkos laiškeltus veiklos metų gale.

Dvasios Vado žodis - Dvasios Vadas sveikino v-bą ir nares. Dėkojo už aktyvų darbą, o Parapijos veikloje tiek daug visokių progų.

Mūsų gyvenimas ir darbai yra tarnavimas Kristui per artimą. Kristus Paskutinės Vakarienės metu laimino duoną ir sakė - Tai yra mano kūnas... Kristus save sutapatina su mažiausiais broliais - tai mes visi - gyvoji Bažnyčia esame Kristaus Kūnas.

Gyvenime negalime atsakyti artimui pagalbėti. Turime viską priimti Tikėjimo dvasioje, tada ir dirbti būtų lengviau. Kad ir sunku, stenkimes tarnauti artimui vis tobuliau - to prašo Kristus ir Marija iš mūsų. Reikia ryžto - tikėtis gero, Dievas padeda.

Sus-mo pirmininkė padėkojo už prasmingus ir naudingus žodžius.

Valdybos rinkimai - valdybos pirmininkė pranešė, kad v-ba baigusi savo kadenciją atsistatydina, bet sutinka kandidatuoti. Susirinkimas plojo, kažkas įsiterpė, kad negali būti geriau. Neatsiradus daugiau kandidačių, v-ba liko ta pati ir Revizijos komisija liko a pati. Sus-mo pirmininkė pasidžiaugė, kad taip greitai ir smagiai praėjo rinkimai.

Sekančių metų veiklos planą, paruoštą D-jos v-bos, skaitė Sus-mo pirmininkė, kiekvieną punktą nuosirdžiai aptarė. Priimtas plojimu.

Nuosirdžiai išsišnekojome su Dvasios Vadu. Susirinkimą baigėme giesme „Marija, Marija“.

Salėje pasidengėme stalelį ir linksmai šnekučiavomės. prisidėjo ir vyrai, kurie laukė savo žmonių - D-jos narių. Praleidome mielą valandėlę D-jos narių būryje. S.Vasiliauskienė paskaitė padėką, gautą iš šv. Jokūbo ligoninės už vajuje surinktas aukas.

Marija Motinėle, padėki mūsų valdybai ir visai Draugijai ryžtingai tarnauti Dievui ir Tėvynei per meilę artimui.

*****

Padėkos Diena - paminėta rugsėjo 7d. sekmadienį mūsų šv. Kazimiero bažnyčioje 11 val. šv. Mišiose. Rožinio maldas prieš mišias pravedė J.Bardauskas už pašaukimus į dvasinį luomą. Pirmasis rugsėjo sekmadienis - išstatytas Švenčiausias, gėlių puokštės puošė altorių, gražiai išskleistos Ateitininkų ir Liet. Kat. Moterų D-jos vėliavos, šalia vitražo tautinė ir bažnytinė vėliava. Gražu ir taip ilg...

Mišias aukojo kun. Juozas Petraitis, pamokslė trumpu žodeliu paminėjo Padėkos Dieną už Lietuvos laisvę. Lekciją skaitė G.Kazlauskienė, Auką atnešė T.Gasiūnienė ir S.Pusdešrienė, patarnavo A.Kubilius ir R.Jablonskis.

Gili maldos nuotaika, susimąstymas po princesės Dianos nuostabių laidotuvių - žmonių meilės jai, po žinios ir vaizdo Kalkutos Angelo - Motinos Teresės mirties - viso Pasaulio vargstančių globėjos... Viešpatie, teiki mums ir mūsų Tėvynei aukos Dvasios. S.P.

LPKT S-GOS ATS. AUSTRALIJOJE PRANEŠIMAS

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos šeštasis suvažiavimas įvykęs 19.07.1997 m. nusprendė Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose savo kandidatų nekelti, bet paremti Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio kandidatūrą.

Kviečiame visus Sąjungos narius aktyviai dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už mūsų remiamą kandidatą.

Taip pat pranešu, kad pasirodęs (derogatyvus) „Atviras laiškas L.R. Seimo pirmininkui, Klaipėdos u-teto garbės daktarui, prof. Vytautui Landsbergiui“ pasirašysiu: Buvę politiniai kaliniai, disidentai L.Dambrauskas, G.Ilginas, V.Petkus, K.Radziukynas, V.Sruodis, S.Stungury ir Albertas Žilinskas, NIEKO BENDRO NETURI SU LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGA BEI JOS NARIAIS.

LPKTS ats. V.L. Mačys

„Viltis“ choro koncertas Geelonge

M.K. Klajūno Mečio Kymanto kūrinių Koncertas įvyko rugsėjo 7d. Geelonge. Nuotraukoje iš k. į d: pranešėja Edita Ratajczak, akompanistė Jan Henderson, „Viltis“ ir „Universal“ choristai, viduryje dirigentė Gražina Pranauskienė ir muzikas Mečys Kymantas. Scenos priešakyje: M.Kymanto muzikos gyvenimo nuotraukų parodėlė. Nuotr. G. Kymanto.

Š.m. rugsėjo mėn. 7d. Geelonge choras „Viltis“ davė Mečislavo Kymanto kūrinių koncertą.

Mečislavas Kymantas gimė 1920.08.03. Mokėsi Jonavos progimnazijoje. Čia pradėjo groti smuiku. Taip pat dainavo chore ir kaip solistas atlikdavo tenoro partijas. Prasidėjęs karui, su šeima pabėgo į Vokietiją, buvo išsiųstas į Austriją, iš ten į Jugoslaviją ir vėl atgal grįžo į Austriją. Atvyko į Australiją 1949 metais. 1960 - 80-tų metų laikotarpyje dirbo Geelongo savaitgalio mokyklos mokytoju. Taip pat aktyviai darbuosio sporto klubo ir bendruomenės valdybose. Ilgus metus vadovavo Geelongo lietuvių chorui. Koncertavo vietiniuose Geelongo renginiuose ir įvairių lietuviškų švenčių proga. 1962, 1964, 1966 dirigavo Australijos Lietuvių Dainų Sventėse. Apdovanotas Australijos Krašto Valdybos ir Geelongo Apylinkės Valdybos garbės raštais. Yra parašęs apie 100 dainų, sukurtų išėivijoje tarp 1962-1993 metų. 1995 m. išleistas rinkinys „Tau, Tėvyne, Mūsų Giesmės, Dainos“.

Pranešėja Edita Ratajczak lietuvių ir anglų kalba pristatė žiūrovams dainuojamas dainas. Koncertas buvo pilnas staigmenų publikai, o ypač dainų autoriui. Koncertą pradėjo Kymanto marti Birutė Kymantienė su savo vaikučiu ant rankų, dainuodama solo „Lopšinė“, o dainai „Tėvyne, mano“ į pagalbą mamai atėjo dukrelės Gražina ir Raminta. Dainą „Tėvynės dangui“ duetu padainavo B.Kymantienė ir B. Prašmutaitė, akompanuojant Z.Prašmutaitei.

Choro akompaniatorė Jan Henderson pritariant, S.Lipšienė padainavo „Brangiajai mamai“. Po to solistė pabėrė nuo scenos keletą minčių apie šio koncerto dainų autorių: Paukštis, palikęs savo lizdą skraido ir klajoja per miškus ir laukus, norėdamas vis grįžti į savo gimtinę, ilgesį ir troškimą išreiškia savo čiulbėjimu bei daina. Taip mūsų Klajūnas - M.Kymantas reiškia savo meilę tėvynei ir troškimą jos laisvės per savo jausmingas dainas. Tik spėjęs atvažiuoti į Geelongą, susibūrė su p.Paliuui ir p.Steponavičiumi, vadovaujant p.Norvydai, linksmino

M.Kymantas kūrybiniame įkvėpime.

ir džiugino lietuviškom dainom Geelongo lietuvius ir taip pat populiarino mūsų dainas kitataučių tarpe. Mečio darbo kelias ne visuomet buvo lengvas. Sekmadieniais parepetuot, gyvendamas East Geelone, eidavo pėsčias iki Viktorijos rajono, nes tais laikais susisiektas buvo blogas. Viską nugalėjo jo pasiryžimas ir meilė lietuviškai dainai. „Vilties“ choras su įsijautimu padainavo 5 dainas: „Klajūne“, „Iš tolo“, „Gedimino kalne“, „Kur melsva padangė“ ir „Audros siaučia“. Ir vėl malonus siurprizas - duetas S.Lipšienė ir A.Scano „Sapnas“, ir prisidėjęs G.Pranauskieniui trio „Eglė ir ramunė“ taip užimponavo publiką, kad ji plodama nenorėjo dainininkų paleisti nuo scenos. Ir vėl S.Lipšienė apibūdino M.Kymanto veiklą sakydama, kad kompozitorius ne vien tik pats dainavo, bet, mokydamas muziką savaitgalio mokykloje, buvo paruošęs mokinių chorelį. Tas chorelis pasirodė yvairiomis progomis ir dalyvavo Aust. Liet. Dienų koncertuose. Vadovaudamas Geelongo chorui, mokino dainas ir giesmes, kurias giedodavo lietuvių pamaldose Geelonge. Pirmąją koncerto dalį choras užbaigė su „Rytų šalelėj“.

Antra dalis prasidėjo su staigmenėle. Dvi studentės - instrumentalistės iš Deakin Universiteto, fleita ir pianinu atliko tris melodijas: „Išsiklausyk“, „O, vėjai

neškit“ ir „Svetimaj šaly“. Choras „Viltis“ padainavo „Ir pražydo linai“, paįvairindamas dainą su duetu S.Lipšienė ir A.Gružauskis, įpindamas trio N.Bratan, A.Scano ir K.Starinską. D.Juchnevičius dainą palydėjo lūpine armonikėle, kurią meistriškai valdo. Moterų choras padainavo „Sugrįšiu paguosti tavęs“,

sekant dviem mišraus choro dainom: „Liaudies daina“ ir „Mano gyslomis Nemunas teka“. Suilgesiu, svajingai, nuskambėjo „Lietuva“, solo S.Lipšienė. Po to ji dar kartą iškelė kūrybišką kompozitoriaus sielą.

Kymanto dainų žodžiai yra surinkti iš plataus pasaulio: Australijos, Amerikos ir Lietuvos. Sukurdamas savo ir naudodamas kitų poetų žodžius, Mečys rašė ir pritaikė muziką išreikšdamas jaunystę, svajones ir prisiminimus. Mes visi dėkingi ir džiaugiamės, kad galime kartu su Klajūnu dainuoti tėvynės miškams, ežerėliams, upėms ir laukams. Mes dėkojam Klajūnui.

Paskutinė daina „Puikos rožės“ įėjo į pačią kulminacinę viršūnę, kai po pirmo dainos punktelio atsiliepė už publikos išsiriškiavęs „Universal Voice“ choras, kuriam vadovauja G.Pranauskienė. Eidamas salės viduriu į sceną ir, lietuviškai dainuodamas, susijungė su „Vilties“ choru. Chorams dainuojant, dirigentė atėjo į salę ir iškviėtė, pirmoje eilėje sėdintį M.Kymantą ir, pagal dainos žodžius pasivaikščiodami, abu atėjo į sceną.

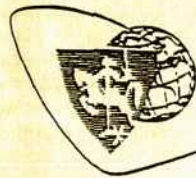
Scenoje Kymantą, chorvedę ir chorą sveikino žodžiu ir gėlėmis Adelaidės choro „Lituania“ vardu V.Opulskis, choro administratorius. Melbourno „Dainos Sambūrio“ vardu sveikino ir įteikė gėles D.Lynikienė. Taip pat sveikino „Dainos Sambūrio“ dirigentė B.Prašmutaitė, ir Kymanto šeimos vardu sūnus V.Kymantas. Geelongo Apylinkės Lietuvių Bendruomenės vardu pirm. S.Sutas, sveikindamas M.Kymantą, jį perrišo tautinė juosta.

Po koncerto visi buvo pakviesti prie choro ponų paruošto užkandžių stalo. Praeina loterija. Visi išsisklaido į namus. Palieka choristai. Tvarko kėdes, salę. Ir vėl maloni staigmena, Mečislavo atsidėkijimas chorui su glėbiu įvairiausių gėrimų.

Sveikiname Mečislavą Kymantą - Klajūną, sveikiname „Vilties“ chorą, jo chorvedę ir choristus-es, kurie taip gražiai įvertino mūsų išėivijos kompozitorių.

V.Opulskis

Kraštų bendruomenių ir jaunimo sąjungų valdyboms Bendrraštis Nr. 31

1997 rugpjūčio 24 perdavėme pareigas Devinto PLB seimo išriktai naujai PLB valdybai ir tą dieną baigėme savo penkerių metų kadenciją. Baigdami nuoširdžiai dėkojame Jums už moralinę bei materialinę paramą PLB valdybai, talką bei aukas mūsų darbams ir ypač už visokeriopą pagalbą Lietuvoje ruošiant labai sėkmingai praėjusį Devintąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą. Šio, gausiausio iš visų iki šiol buvusių, Seimo narių bei jį globojusių Lietuvos įstaigų nuotaikos ir jo eiga parodė, jog daugelio Kraštų Bendruomenių vadovybių

pageidaujamas bei remiamas PLB valdybos sprendimas ruošti jį Tėvynėje buvo geras. Tikime, kad jis liks pavyzdžiu ir būsimiems seimams.

Lietuvos Respublikos Seimo mums parūpintos talkos pastangomis Pasaulio Lietuvių Bendruomenė buvo įjungta į kompiuterinio susisazinimo (Internet) tinklą, seimo eiga buvo įrašyta į juosteles, paruoštos jo stenogramos ir kompiuterio garsinė disketė (compact disc). Privatūs specialistai padarė daug nuotraukų, pagamino filmą (video) televizijai. Visi įrašai, nuotraukos, compact disc ir televizijos filmas (video) Jums prieinami. Dėl užsisakymo sąlygų kreipkitės į naują PLB valdybą.

Seime buvo šiek tiek pakeista bei papildyta PLB Konstitucija

(Nukelta į 8-tą psl.)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Sv. Kryžiaus Išaukstinimo šventė rugsėjo 14d. kartu ir mūsų Socialinės Globos Moterų Draugijos Melbourne 45 metų iškilminga veiklos sukaktis šv. Mišiomis, kurias užprašė Draugijos pirmininkė Jonė Zalkauskienė Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje už gyvasias ir mirusias nares. Jau iškeliavusios į Amžinybę: E.Nagulevičienė, G.Semienė, V.Kuncaitienė, D.Žilinskienė, A.Matukevičienė, V.Baltokienė, E.Seikienė, E.Semetienė, O.Plečkauskienė, A.Reimerienė, J.Paragienė, M.Gudeliene, J.Kairiūkštienė, O.Jakutienė, B.Bitienė, E.Balčiūnienė, S.Bortkevičienė, O.Miniotienė, U.Vilkienė, T.Klupšienė, A.Grikepeliene, R.Aniulienė, J.Barkienė, B.Aglinskienė, R.Tamošiūnienė.

Prie šių mirusiųjų narių prijungėme ir žymųjį veikėją Karolį Prašmutą, kuriam šią dieną suėjo lygiai 12 metų nuo mirties, kai 1985 m. rugsėjo 14d. Lietuvių Namuose Lietuvių Klubu metiniame susirinkime jį ištko staiga širdies priepuolis ir mirė. Sv. Mišių liturginius skaitymus atliko šios Draugijos pirmininkė Jonė Zalkauskienė. Tikinčiųjų malda - Valentinas Čižauskas. Aukos prie altoriaus: Ostiją ir vyną atnešė Draugijos narės: Audronė Kesminienė ir Regina Pumpūtenė. Kun. prel. Pr. Daukšys tarė šventei skirtą žodį: Sv. Kryžiaus Išaukstinimą ir mūsų Socialinės Globos Moterų Draugijos didelių pasišventimų atliekamų socialinius globos darbus savo tautiečiams vargštarčiams, nelaimės ištkiems, sergantiems ir dar labai daug padeda ir Tėvynėje Lietuvoje

Melb. Liet. Klubo
Metinio Susirinkimo
įvyksiančio 27 - 09 - 97

Darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
  2. Mirusių narių pagerbimas.
  3. Naujų narių pristatymas.
  4. Susirinkimo sekretoriaus kvietimas.
  5. Mandatų komisijos kvietimas.
  6. Praėjusių metų s-mo protokolo skaitymas.
  7. Pirmininko pranešimas.
  8. Išdininko pranešimas.
  9. Revizoriaus pranešimas.
  10. Revizijos komisijos pranešimas.
  11. Diskusijos dėl pranešimų ir jų priėmimas.
  12. 1997-98 metų sąmatos priėmimas ir tvirtinimas.
  13. Naujos Klubo Valdybos sudarymas.
  14. Revizijos Komisijos rinkimas.
  15. Mandatų komisijos rinkimai.
  16. Klausimai ir pasiūlymai.
  17. Susirinkimo uždarymas.
- Melb. Liet. Klubo Valdyba

pagalbos reikalingiems. Tai didis šventas pasiaukojimas visų šių Draugijos narių! Mišiomis patarnavo Povilas Birštonas. Parapijos choras, vargonais grojant Ritai Mačiulaitienei, pagiedojo ir naujų giesmių šalia įprastų: „Pulkim ant kelių“, „Credo - Tikiu į Dievą“, „Sventas Dieve - tautų Atpirkėjau“, Tėve mūsų“, „Prie kryžiaus skubėki“. Pamaldose dalyvavo 132 asmenys.

Edvardas Stundženas gana silpnas yra slaugomas North West ligoninėje Parkville, įėjimas iš Poplar Road. Jam suteikti visi Ligonijų Sakramentai. Ačiū A.Karazijenei, kad pranešė apie šį sergantį lietuvi.

Už Stasį Erminą mirties keturnedėlio atminime šv. Mišios aukotos rugsėjo 16d. jas užprašė Aldona Kairienė su šeima.

Už Stasį Barkienę mirties keturnedėlio atminimui šv. Mišios užprašė Marija Antanaitienė, kurios jau atlaikytos. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

A.ŲA. Kęstučio Lyniko atminimui aukojo po \$20 Z.Poškaitis (340) ir L.Bungarda (345).

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

V.Ališauskas
AL Fondo išdininkas

DĖKOJAME

Tautinių Sokių ansambliš „Gintaras“ kuris ruošiasi dalyvauti Lietuvoje ruošiamoje Dainų ir Sokių šventėje nuoširdžiai dėkoja už aukas:

\$50 I.O'Dwyer, \$25 A.Bajoras. Po \$20 aukojo Z.Augaitis, V.Ališauskas, G.&J. Goodsell.

Gauta paminėti

„Elena's Journey“. Elena Jonaitis „A story of dispossession, endurance, love and survival“ - Amy Witting. Elena Jonaitis was born in Lithuania in 1902. She emigrated to Australia in 1949 and worked as a teacher until her retirement. She lives in Sydney. The Text Publishing Company 171 La Trobe Street, Melbourne, Victoria 3000 Australia. Copyright Elena Jonaitis 1997. Contents: Foreword by Amy Witting vii. Under the Hammer and Sickle - June 1940-June 1941 - 1. Under the Swastika - June 1941-July 1944 - 49. Foreigners - July 1944-October 1944- 95. Bavaria - October 1944- (Nukelta į 8-tą psl.)

PADEKA

Mylimam vyrui, tėvui, patėviui ir tėvukui KESTUČIUI JONUI LYNIKUI iškeliavus amžinaisiais padangių keliais, mūsų nuoširdi ir šeimyniška padėka prelatui dr. Pranui Daukniui už Rožančiaus maldas, už laidotuvių šv. Mišias ir užjaučiančius atsisveikinimo žodžius bei apeigas kapuose. Ačiū visiems po rožančiaus prasmingais žodžiais atsisveikinusiems: Andriui Vaitiekūniui, Vladi Bosikiui, Birutei Prašmutaitei, Edvardui Sidlauskui, Jurgiui Zalkauskui, Algiiui Šimkui, Alisai Baltrukonienei, Jūriui Kovalskiui, Duncan Caldwell, Teresei Jurgelaitienei ir Valentinui Čižauskui. Gili padėka „Dainos“ Sambūriui ir Parapijos chorui bei jų dirigentams už iškilias laidotuvių mišių giesmes ir garbės sargybas prie karsto. Ilgai atminsime Birutės Prašmutaitės, Birutės Kymantienės ir Jurgio Rūbo giesmes. Mūsų padėka Lietuvos Resp. Garbės konsului Viktorui Šlitteriui už atsisveikinimą mišių metu. Gilus ir širdingas ačiū Kęstučio broliui Juliiui Baltrukoniui Kaune, Vytauto bažnyčioje laidotuvių dieną pamaldoms sušaukusiam visą plačią Lynikų giminę Lietuvoje. Mums ilgai atmintyje liks iš Lietuvos gautos užuojautos: Lietuvos Resp. ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus, Vytauto Landsbergio, užsienių reikalų viceministro Albino Januškos, Lietuvos Banko vadovybės. Iš širdies gelmių dėkojame visiems Lietuvoje esantiems giminėms ir draugams, visiems mus užjautusiems iš Jungtinių Amerikos Valstybių, Vokietijos ir Švedijos. Širdinga padėka Gabrieliui Žemkalniui už gražų velionio atminimą radijo bangomis ir „Mūsų Pastogėje“. Ačiū Valentinui Čižauskui už Kęstučio palydėjimą „Tėviškės Aiduose“.

Mūsų neišsamią padėką visiems mus užjautusiems spaudoje, raštu, kortelėmis, žodžiu ar rankos paspaudimu. Jūsų sudėtos aukos šv. Mišiomis, Australijos Lietuvių Fondui ir Lietuvos našlaičių išlaikymui tebūna amžinam Kęstučio atminimui.

Dėkojame šermenų ir Liet. Namų baro šeiminkėms bei visiems, gal čia ir nepaminėtiems, bet tylia asmeniška malda ar kitu būdu velionį prisiminusiems.

Tegul jis džiaugiasi neišsakoma dangaus ramybe ir klausosi nesibaigiančios angelų giesmės.

Žmona Danutė, sūnus Antanas su šeima, duktė Viktorija su sūnumi Andriumi, podukros Loreta ir Rita su šeimomis

PRELATAS PRANAS VASERIS

Jau dešimtos mirties metinės ir vis gyvas mūsų visų širdyse. Kas Australijoje nepažino mūsų prelado Prano Vasario? Visur jis reikėsi: suvažiavimuose, organizacijose, o ypatingai Melbourne, kur praleido virš 37 metus, nuo atvykimo iš Vokietijos į Melbourne 1950 m. kovo 4d., būdamas lietuvių Dvasios Tėvas. Čia kas sekmadienį lietuviškos pamaldos, ar krikščynos, Pirmoji Komunija, sekmadieninė mokykla, ligonių lankymas, jungtuvės, laidotuvės. Visur jis buvo pirmas ir savo žurnalistinio darbo įsipareigojimus tęsdamas iki tol, kol jo širdis sustojo plakusi 1987 m. rugsėjo 29d. rytą. O ji sustojo plakusi taip staiga, netikėtai, Parapijos Namuose, Kensingtone, einančiam jau 73-čius amžiaus metus.

Jo mirties dešimtoje metinėse turėsime gyvą atminimą Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje

PRELATAS PRANAS VASERIS

1915. 3. 29 + 1987. 9. 29.

rugsėjo 28d. sekmadienį 11 val. iškilmingom šv. Mišiom.

MELBOURNE

D.P. emigracijos 50-čio jubiliejui atšvęsti, nuoširdžiai pastangas deda energingas komitetas. Bet be Jūsų visų pritarimo ir pagalbos, būtų sunku bet ką padaryti. O Jūsų prisidėjimas bet kokių būdu bus komitetui didelė pagalba. Turėdami mintyje, kad tie kurie stengiasi šį minėjimą suruošti, daugumoje yra dirbantys mūsų jaunesnieji, jie aukoja savo darbo valandas dėl šio minėjimo sėkmės. Tad neapvilkim jų ir parodykim savo dėkingumą jie stengiasi pavaduoti mus.

Įvykusioje loterijoje rugsėjo 7d. Andrius Vaitiekūnas ir Rasa Poškaitė entuzijastiškai pardavinėjo loterijos bilietelius ir jiems gerai sekėsi. Tikimes kad ir rugsėjo 14d. taip pat gerai pasiseks.

Fantus aukojo: Laima Rubaitė, Birutė Prašmutaitė, P.Jokubaitis, Monika Sodaitienė.

Nuoširdus ačiū visiems kurie prisidėjo pirkdami bilietelius ir tikimes kad ateityje neapvilsite komiteto dedamų pastangų.

Į autobusą kuris veš norinčius vykti į šį minėjimą jau yra užsirašiusių ir prašom visus kurie galvojate vykti autobusu, užsirašykite, kad galėtume žinoti kokio dydžio autobusą parūpinti.

Norintieji fantus aukoti vyksiančiom loterijom spalio 19d. ir lapkričio 9d. prašau krieptis į betkurį komiteto narį arba Moniką Sodaitienę kuri visad yra Lietuvių Namuose sekmadieniais ir trečiadieniais repeticijoje 7.30 val. vakare, arba telefonu 9569 9578.

D.P. Emig. 50-čio jub. minėjimui komitetas

Melbourn „Dainos“ Sambūris ir „Gintaras“ keliauja į Bonegilla „97 šventę

50th Anniversary
Reunion Festival

Atrodo taip neseniai „Tėviškės Aidų“ skaitytojai skaitė apie Melbourn Dainos Sambūrio kelionę į Gold Coast ir koncertus Brisbanės ir Gold Coast lietuviams. Iš tiesu, tai buvo pradžia žiemos, liepos mėnuo.

Pavasariui prasidėjus Dainos Sambūris su dirigente Birute Prašmutaitė ir vel kelia savo sparnus, šį kartą į 10 dienų šventę Bonegilla '97. O kokią yra tą šventę?

Bonegilla '97 angliškai vadinasi „50th Anniversary Reunion Festival“, tai šventė atminti 50 metų nuo Bonegillos imigrantų stovyklos atidarymo. Šventė tęsis nuo rugsėjo 26-tos iki spalio 5-tos dienos. Pagrindiniai šventės įvykiai bus trijose vietovėse, Albury (NSW) ir Wodonga (VIC) miesteliuose, ir aišku, Bonegilloje, Viktorijoje.

Kartu su Dainos Sambūriu, kelia sparnus į kelionę ir Gintaro tautinių šokių grupė. Vyresnioji ir jaunesnioji grupės dalyvaus Bonegilla '97.

Birutė Prašmutaitė - Dirigentė

Gintaro vadovė Dalia Antanaitienė, turės savo meno dirbinių parodą pavadintą „Cargo Destination Bonegilla“.

Sios dvi organizacijos ir Dalia Antanaitienė atstovaus Australijos lietuviams. Dainos Sambūris ir vyresnioji Gintaro grupė dalyvaus „Gala Opening“, penktadienį vakare, 26 rugsėjo, pradžia 6.30 val. vak., Wodonga Exhibition Centre (Civic Centre), Hovell Street, Wodonga. Rev. „Gala Opening“, Deputy Prime Minister The Hon. Tim Fischer, atidarys šią šventę. Programos metu kalbės Bob Carr, Premier NSW, ir Ministras The Hon. P. Honeywod, kuris atstovaus Viktorijos Premieriui The Hon. Jeff Kennett, kuris yra ir Ministras Daugiakultūriniais reikalams.

Dalios Antanaitienės parodos atidarymas įvyks šeštadienį, rugsėjo 27-tą dieną. Paroda bus priangyje Albury City Council building, Kiewa Street, Albury, ir tęsis iki sekmadienio, spalio 5-tos dienos.

Šeštadienį, rugsėjo 27-tą dieną, 11 val. choristai žada nuvykti į Reunion BBQ, Bonegilloje. Vidurdienį įvyks Bonegilla '97 Cup Albury Racing Club. Tose iškilmėse šoks Gintaro jaunesnioji grupė.

Po pietų, 2 valandą, įvyks Song and Dance Fest. Wodonga Exhibition Centre. Koncerte dalyvaus 12 etninių grupių jų tarpe Gintaras ir Dainos Sambūris.

Dainos Sambūris dar vieną dieną pabus ir grįš autobusu į Melbourną tik sekmadienio vakare. Per tas tris dienas choristai, šokėjai ir svečiai galės pamatyti ir dalyvauti įvairiausiuose pasirodymuose ir parodose, teatrą, šokiuose.

Paminėsiu keletą -

* Albury Regional Museum - The Bonegilla Collection - prisiminimų paroda.

* Migration & Resettlement - nuotraukų paroda, Airlie Potter, Lincoln Causeway, Wodonga.

* Baltijos kelionė - The Store, La Trobe Universitetas, Heritage Campus, Beechworth.

Kraštų bendruomenių ir jaunimo sąjungų valdyboms

(Atkelta iš 6-to psl.)

(vienas paragrafas buvo pakeistas išitaisi) ir ateityje, kartu su suredugotais nutarimais, bus Jums išisuntineta naujos PLB valdybos.

Seimas išrinko naują Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybę: Jos sudėtis tokia.

PLB valdyba: pirmininkas - Vytautas Kamantas; pavaduotojai - Tomas Bartusveičius, Danutė Cornij, Rasa Kurienė, Milda Lenkauskienė, kun. Edis Putrimas, Algis Rugienius, Audrius Sileika, prof. dr. Vytyl Viliūnas, Gabrielius Žemkalnis, Horstas Zibas ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Rimas Baliulis.

Garbės teismas: Viktoras Baltutis, Eugenijus Cuplinskas, Vacys Garbonkus, Vytautas Kutkus ir Antanas Stepanas.

Kontrolės komisija: Petras Adamonis, Algimantas Gečys ir Joana Kuraitė-Lasienė.

Apie pasiskirstymą pareigomis Jums praneš naujoji valdyba, tačiau kol tai įvyks, mes, 1997 rugpjūčio 24 pabaigę savo pareigas, prašome Jus visais reikalais kreiptis į naują PLB valdybą raštinės adresu (kaip ir anksčiau): 14911 127th Str. Lemont, IL, 60439, USA, arba pirmininko adresu Vytautas Kamantas, 1107 Pinewood Drive, NW, Grand Rapids, MI, 49544-7969, USA.

Dar kartą dėkodami už visokeriopą pagalbą, prašome Jus remti mūsų pasekėją naująją PLB valdybą skirti lėšų, reikalui esant parūpinti darbo talkos ir taip padėti jai savo uždavinius atlikti.

Geriausi linkėjimai

Bronius Nainys

Buvęs PLB valdybos pirmininkas

Paskutinis kadenciją baigiančios PLB valdybos posėdis 1997 rugpjūčio 13, Nainių namuose, Lemont, IL, USA. Iš k.: (pirmoje eilėje) Vacys Garbonkus, dr. Petras Kisielius, Kostas Dočkus; (antroje eilėje) Baniutė Kronienė, Rimas Česonis, Milda Lenkauskienė, Bronius Nainys, dr. Vitalija Vasaitienė, Vytautas Kamantas. Nuotraukoje nėra posėdyje nedalyvavusių Juozo Gailos, Pauliaus Mickaus ir Alekso Vitkaus. Tuojau po šio posėdžio, rugpjūčio 24, pareigos buvo perduotos IX PLB seime išrinktai naujai PLB valdybai. Nuotr. Baniutės Kronienės

* Hothouse Teatras pristato „Hotel Bonegilla“ vaidinimą, Butter Factory.

** „Linger with Latvians“, sekmadienį, rugsėjo 28-tą dieną. Open House at „Forest View“, Lancashire Gap Road, Chiltern.

* Ekumeninės pamaldos, 12 val. sekmadienį rugsėjo 28-tą, Wodonga Civic Centre.

* Kroatų Nacionalinio Teatro trupė status vaidinimą „Nomad Road“, Butter Factory.

Virš minėti parengimai yra tikrai dalis 10-ties dienų Bonegilla '97 šventės. Šventės uždarymo iškilmės vyks sekmadienį spalio 5-tą, 3.30 val. po pietų, Hevell Tree Park, Albury. Šventę uždarys Federalinis Imigracijos Ministras The Hon. P. Ruddock.

Daugiau informacijos apie Bonegilla '97 galima gauti iš Dainos Sambūrio valdybos arba kreiptis tiesioginiai į rengėjus PO BOX 3275, Albury, NSW 2640, arba telefonu (02) 6055 9233.

Gintariečiai ir Sambūriečiai atstovaus lietuvių bendruomeni labai svarbiam Australijos istorijos dalies paminėjime.

Linkime sėkmės šokant ir dainuojant.

B.Prašmutaitė
(Atkelta iš 7-to psl.)

Gauta paminėti

(Atkelta iš 7-to psl.)

April 1945 - 141. On the Road - April 1945-August 1945 - 161. Displaced Persons - September 1945-April 1949 - 187. Bagnoli - April 1949 - September 1949 - 229-256 psl.

ooooOoooo

Vytautas Mačiūka.

Rinkiniai raštai I tomas. Poezija, straipsniai ir proza, Europos lietuvis, Vilnius 1997, 326 psl., kietais viršeliais. Rintiniai raštai II tomas, proza. Europos lietuvis, Vilnius 1997, 381 psl., kietais viršeliais. Abiejų tomų kaina \$5 (JAV) plus pašto išlaidos \$4 (JAV). Galima gauti „Europos lietuvių“ leidykloje. Ats. sąsk. 100467135 Vilniaus Bankas, Gedimino pr. 14, kodas 260101777, įmonės kodas 2302981. UAB Europos lietuvių adresas: A.Strazdelio 1,2600 Vilnius.

PRANEŠIMAS

"TALKOS" NARIAMS

Lietuvių Kooperatinė
Kredito Draugija "Talka"

1997 spalio mėn. 4d.,
šeštadienį, 3.00 val.
Lietuvių Namuose,
50 Errol Street,
North Melbourne,
šaukia:

METINI SUSIRINKIMĄ DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsavimo komisijos sudarymas
3. 1996 metinio susirinkimo protokolas
4. Pranešimai:
Veiklos
Atskaitomybės
Statutinis
Auditorius
5. Pranešimų diskusijos ir tvirtinimas
6. Valdybos rinkimai (renkami 3 nariai)
7. Valdybos atlyginimo nustatymas
8. Pelno paskirstymas
9. Sumanymai ir pasiūlymai
10. Susirinkimo uždarymas

— 000 —
Pagal "Talkos" nuostatus dešimt narių atvykę į susirinkimą sudaro kvorumą.

Kiekvienas narys, neįėjusiųjų turimų įrašų, susirinkime turi tik vieną balsą. Narys negali atstovauti daugiau kaip 3 kitus narius.

Nario atstovavimo įgaliojimas turi būti surašytas ir pasirašytas ant oficialaus blanko ir turi aiškiai nurodyti kaip atstovaujantis narys turi balsuoti. Blankai gaunami "Talkos" įstaigose.

Atstovavimo įgaliojimai turi pasiekti draugijos centrinę įstaigą ne vėliau kaip 48 val. prieš susirinkimą.

Vadovaujantis Draugijos įstatais, šis pranešimas ir metinė apyskaita nariams nėra siunčiami individualiai.

Apyskaitas galima gauti visose Talkos įstaigose ir susirinkime.